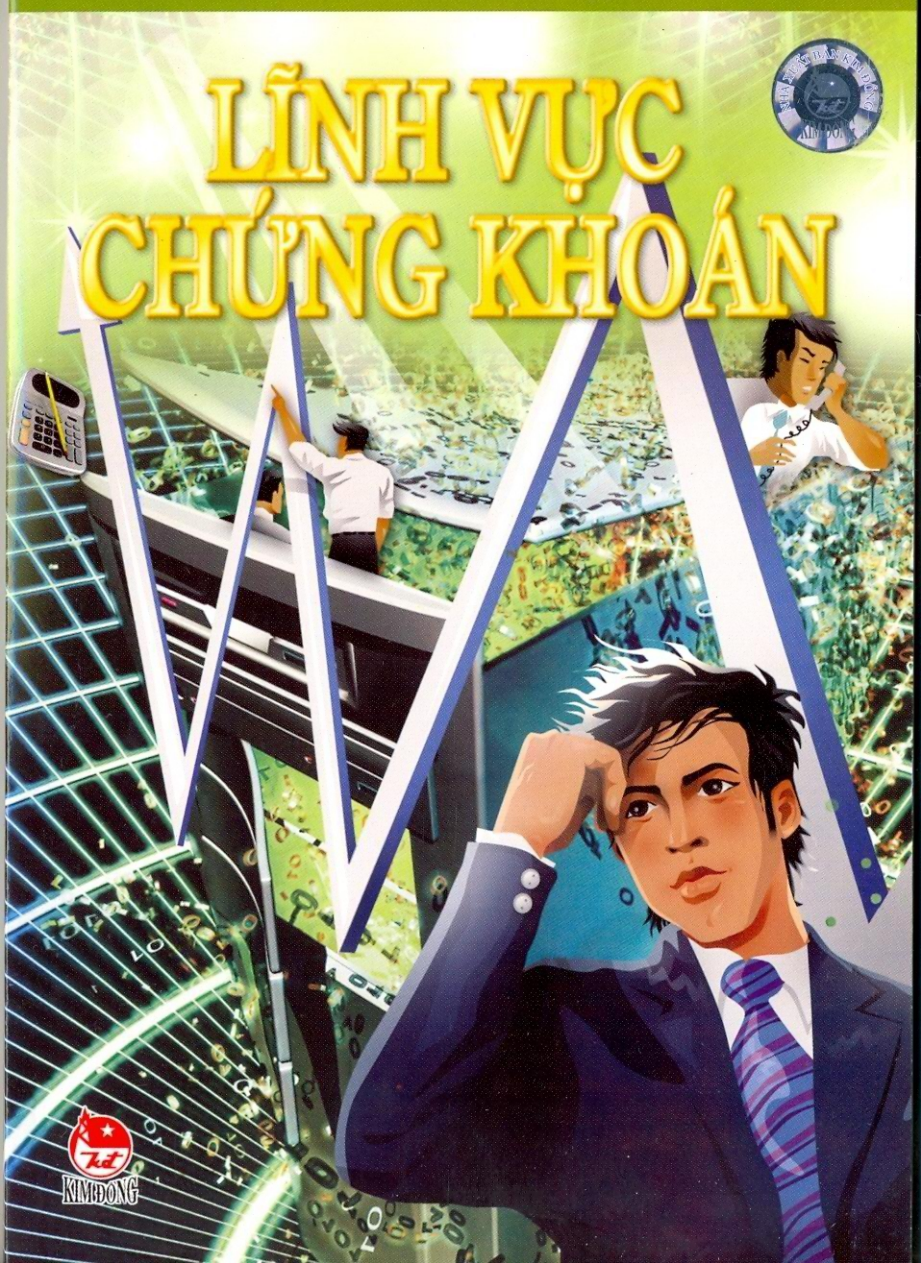
TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP

NHẤT NGHỆ TINH

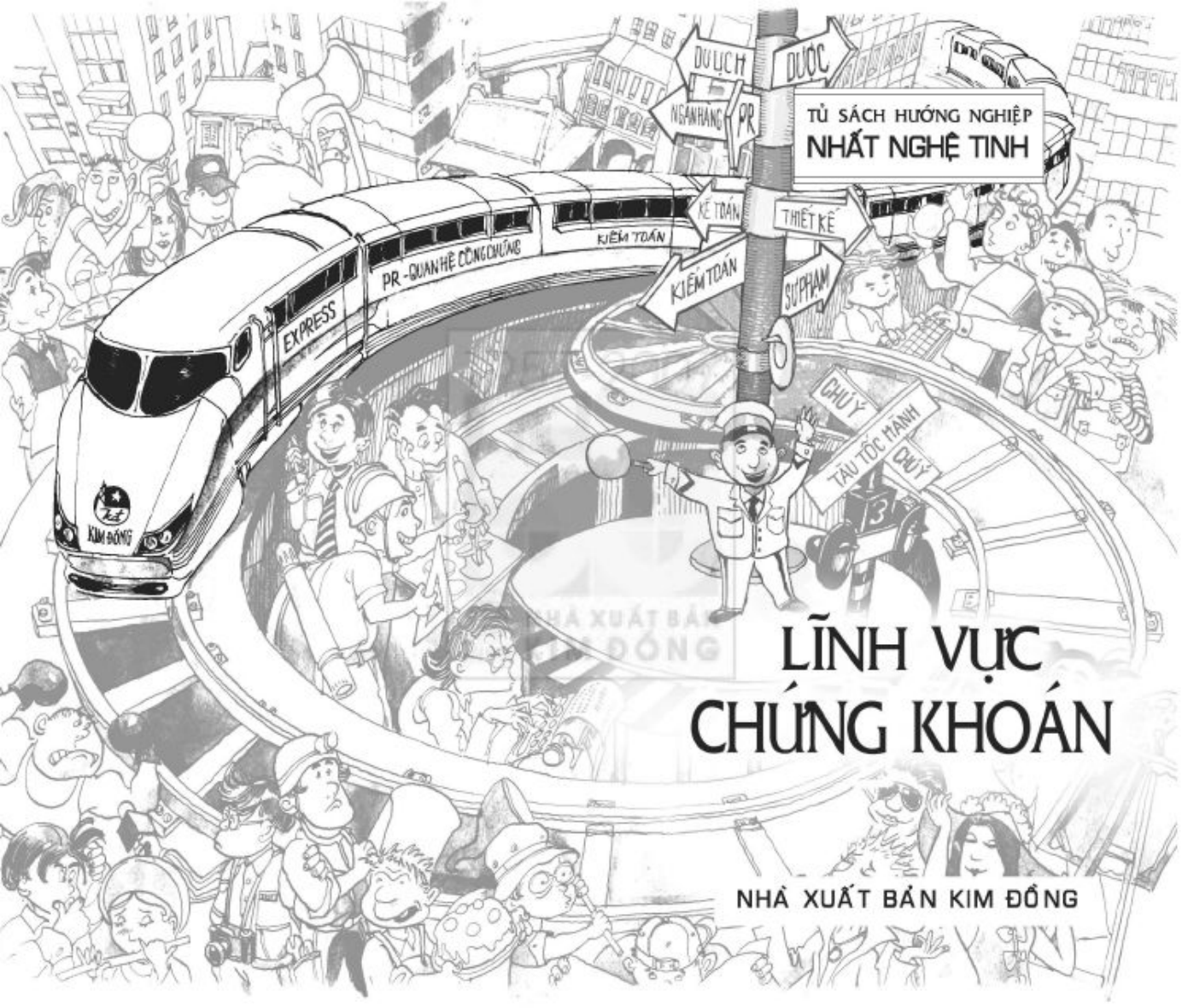
LĨNH VỰC CHỨNG KHOÁN

KIM ĐỒNG

Kỹ năng cho nhân viên văn phòng và sinh viên:
http://vietnamlearning.vn

Mạng chia sẻ tri thức:
http://trithuccongdong.com

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH

LĨNH VỰC CHỨNG KHOÁN

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

LĨNH VỰC CHỨNG KHOÁN

MỤC LỤC

◆ Lời ngỏ.....5

Hàng ghế số 1 - Câu chuyện chứng khoán.....8

Hàng ghế số 2 - Chứng khoán là gì?.....14

Hàng ghế số 3 - Làm việc trong lĩnh vực chứng khoán.....18

Hàng ghế số 4 - Bạn sẽ làm việc ở đâu?.....29

Hàng ghế số 5 - Những lý do để bạn lựa chọn làm việc trong lĩnh vực chứng khoán.....31

Hàng ghế số 6 - Những tố chất cần có để thành công khi làm việc trong lĩnh vực chứng khoán.....37

Hàng ghế số 7 - Học chứng khoán ở đâu?.....42

Hàng ghế số 8 - Bạn quyết định.....47

Hàng ghế số 9 - Bạn muốn biết.....48

◆ Góc chia sẻ.....58

Copyright © by Kim Dong Publishing House

Tác phẩm do Nhà xuất bản Kim Đồng giữ bản quyền

Nhất nghệ tinh...

Hàng năm, mỗi độ hè đến, lại có hàng triệu bạn đọc Kim Đồng đứng trước ngưỡng cửa các trường đại học, cao đẳng và trung học chuyên nghiệp với câu hỏi : Mình nên thi vào trường nào nhỉ? Nên chọn ngành nghề nào cho phù hợp đây?

Ngày nay, khi sự phát triển của xã hội kéo theo sự mở rộng và biến đổi của các ngành nghề, việc chọn nghề đang trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Các bạn trẻ không chỉ dựa vào sự tư vấn từ phía nhà trường, cha mẹ... mà còn cần một cẩm nang với những chỉ dẫn cơ bản, làm tiền đề cho sự lựa chọn chính xác. Với sự tham gia của các chuyên gia từng lĩnh vực, Tủ sách hướng nghiệp - nhất nghệ tinh của Nhà xuất bản Kim Đồng ra đời với mong muốn đáp ứng phần nào nhu cầu cấp thiết ấy.

Mỗi cuốn sách được kết cấu như một toa tàu, mỗi tàu là một nghề trong đoàn tàu, mỗi toa tàu là một nghề trong đoàn tàu hướng nghiệp song hành cùng bạn

trên hành trình vào tương lai. Ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường, các bạn đã có thể chủ động tìm hiểu về các ngành nghề đa dạng, phong phú trong xã hội. Qua từng hàng ghế, bạn sẽ biết nghề đó là gì, làm việc ở đâu, cần những tố chất gì, đào tạo ra sao...

Ngoài ra, phần góc chia sẽ còn cung cấp những trao đổi, giải đáp cụ thể hơn về các ngành nghề, phương pháp hiệu quả để lựa chọn nghề nghiệp, cũng như những chia sẻ, nhận xét của chính các bạn...

Tất cả, dù là ai chăng nữa, cũng không bao giờ đưa ra được những chỉ dẫn, góp ý cụ thể cho từng trường hợp. Bởi vậy, khi xây dựng tủ sách này, chúng tôi chỉ có một mong ước là các bậc phụ huynh, các bạn học sinh, sinh viên có thể tìm kiếm ở nơi đây những thông tin có ích cho mình. Và nếu như những thông tin ấy thực sự có ích trong hành trang của các bạn trên đường đi tới thành công trong nghề nghiệp, thì đó chính là niềm vui lớn của chúng tôi.

Nhà xuất bản Kim Đồng xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ và cộng tác nhiệt tâm của các vị cộng tác viên để bộ sách được ra mắt bạn đọc.

Nhà xuất bản Kim Đồng

Thị trường chứng khoán là phong vũ biểu của nền kinh tế.

Danh ngôn

Năm 2000, Trung tâm Giao dịch Chứng khoán tại Thành phố (Tp.) Hồ Chí Minh mở cửa. Năm năm sau, ngày 8-3-2005, Trung tâm Giao dịch Chứng khoán Hà Nội cũng chính thức được khai trương hoạt động.

Một lĩnh vực không còn xa lạ trên thế giới nhưng lại rất mới mẻ ở Việt Nam, lĩnh vực được ước đoán sẽ có tốc độ phát triển như vũ bão đang hứa hẹn sẽ mở ra cho bạn nhiều nghề nghiệp vô cùng hấp dẫn.

Bạn say mê kinh doanh và yêu thích những con số? Bạn muốn trở thành chuyên gia về một trong những lĩnh vực hoạt động "nóng" nhất và sôi động nhất của tài chính đất nước cũng như trên thế giới? Bạn đang khao khát đối đầu với những thử thách và mạo hiểm? Và bạn muốn một cuộc sống tương lai sung túc với mức thu nhập cao? v.v...

Bạn còn chần chừ gì nữa mà không bước tới khám phá *Toa tàu số 40*:

LĨNH VỰC CHỨNG KHOÁN

HÀNG GHẾ SỐ 1

CÂU CHUYỆN CHỨNG KHOÁN

Từ một gara ô tô

Ngày nay, biểu tượng trái táo khuyết một miếng đã trở nên nổi tiếng khắp thế giới cùng với thương hiệu của một trong những hãng máy tính lớn nhất thế giới. Nhưng có lẽ Apple sẽ không phải là một tên tuổi vĩ đại như ngày hôm nay với nhãn hiệu máy tính nổi tiếng Macintosh và hàng loạt những nhãn hiệu nổi tiếng khác sau này như: Ipod, Iphone nếu không có một sự kiện tài chính quan trọng: *Apple có mặt trên thị trường chứng khoán.*

Chúng ta sẽ bắt đầu hành trình tìm hiểu ngành chứng khoán với câu chuyện của hãng máy tính Apple.

Giữa những năm 1970, người ta đã sản xuất được bộ vi xử lý. Tuy nhiên, những máy tính tầm cỡ, có khả năng tận dụng triệt để được các ưu thế của bộ vi xử lý thì vẫn nằm trên giấy tờ nghiên cứu, chế tạo của các nhà khoa học và các hãng máy tính. Cần có những người đi tiên phong để tạo nên một kỷ nguyên mới của công nghệ.

Trong số những hãng đầu tiên lao vào cuộc phiêu lưu này có một doanh nghiệp được thành lập từ một ga-ra ôtô bởi Steven Jobs (21 tuổi) và Steve Wozniak (26 tuổi).

Để có tiền chế tạo máy tính, Jobs phải bán đi chiếc xe buýt mini hiệu Volkswagen của mình còn Wozniak thì bán chiếc máy tính cá nhân, gộp lại được 1350 USD.

Chiếc máy tính đầu tiên mà hai người chế tạo có những ưu điểm nổi bật so với các máy tính sản xuất thời bấy giờ: điều khiển bằng bàn phím thay vì ngắt mạch; màn hình để hiển thị thông tin thay vì hệ thống đèn hai cực.

Chiếc máy tính đầu tiên do Apple sản xuất

Đơn đặt hàng đầu tiên đến từ một cửa hàng tên là Byte, mua 50 chiếc, ứng trước 5.000 USD (20% hợp đồng).

Hơn bốn năm sau ngày thành lập, với một loạt các nhãn hiệu máy tính được tung ra thị trường như Apple, Apple II, Lisa..., tháng 12 năm 1980, *Apple được niêm yết trên thị trường chứng khoán Mỹ*.

Giá khởi điểm mỗi cổ phiếu của Apple là 22 USD. 4,6 triệu cổ phiếu mà công ty phát hành ra thị trường đã bán hết veo trong thời gian ngắn, mang về cho công ty hơn 100 triệu USD bổ sung vào nguồn vốn hiện có. Tại thời điểm năm 1980, hơn 100 triệu USD là một khoản tiền khổng lồ.

Nhờ nguồn vốn lớn huy động được mà công ty đã hoàn thành dự án hoàn thiện, chế tạo và tung ra thị trường nhãn hiệu máy tính nổi tiếng và phổ biến trên khắp thế giới đến tận ngày nay: Macintosh.

Trước khi phát hành cổ phiếu trên thị trường chứng khoán, toàn bộ cổ phần của Apple đều do nhân viên của công ty nắm giữ. Bởi vậy, hàng chục người đã trở thành triệu phú nhờ việc bán lại cổ phiếu của công ty. Những chiếc ôtô đời mới xa xỉ xuất hiện ngày càng nhiều ở bãi đỗ xe dành

cho nhân viên công ty. Có người còn cho khắc trên biển số chiếc xe xịn mới mua dòng chữ "*Cám ơn Apple*"...

Bài học rút ra từ Apple: Một công ty để tăng trưởng phải đầu tư công nghệ, nhân lực, phát triển sản xuất... Và như vậy, họ còn luôn phải đối mặt với một bài toán tài chính không hề đơn giản: nguồn vốn. Từ khi thành lập (với số vốn ít ỏi 1350 USD thu được từ việc bán đồ dùng cá nhân của các thành viên sáng lập) đến thời điểm công ty niêm yết trên thị trường chứng khoán (với số vốn hàng trăm triệu USD) là cả một giai đoạn phát triển và tìm kiếm nguồn vốn phục vụ cho sự phát triển đó.

BẠN CÓ BIẾT

Công ty cổ phần là gì?

Nhiều người đã coi công ty cổ phần là một trong những phát kiến quan trọng nhất của lịch sử kinh tế nhân loại, là đỉnh cao của quá trình phát triển các loại hình doanh nghiệp. Vì sao vậy?

Hình thức công ty cổ phần vừa cho phép khắc phục được các hạn chế về trách nhiệm của chủ sở hữu đối với nghĩa vụ tài chính của doanh nghiệp lại vừa có khả năng huy động vốn từ bên ngoài của các loại hình công ty khác.

Chẳng hạn, nếu bạn là chủ một công ty tư nhân hoặc công ty hợp danh đang có các khoản nợ, bạn sẽ phải chịu trách nhiệm đến cùng đối với các khoản nợ đó.

Điều này được giải quyết ở hình thức công ty trách nhiệm hữu hạn. Tuy nhiên, khi bạn là chủ một công ty trách nhiệm hữu hạn đang cần huy động một lượng vốn lớn để mở rộng sản xuất kinh doanh, bạn sẽ gặp khó khăn bởi không phải dễ dàng thuyết phục đối tác góp vốn hoặc cho vay.

Nhưng nếu bạn là chủ một công ty cổ phần, trách nhiệm của bạn chỉ giới hạn ở phần

vốn bạn đã góp. Đồng thời, việc huy động vốn từ bên ngoài sẽ dễ dàng hơn nhiều nhờ việc bán cổ phần ra công chúng.

Hình thức công ty cổ phần cũng giống như việc bạn chia nhỏ tài sản của công ty ra và bán cho những người đầu tư khác nhau. Khi mua cổ phiếu, người đầu tư đã góp một phần vào nguồn vốn của công ty.

Đổi lại sự góp vốn đó, người đầu tư sẽ trở thành chủ sở hữu của một phần tài sản công ty cùng những quyền lợi kèm theo.

Khi một công ty cổ phần đủ tiêu chuẩn để phát hành cổ phiếu ra công chúng đầu tư trên thị trường chứng khoán như trường hợp của Apple năm 1980, công ty sẽ huy động được vốn một cách rộng rãi hơn và những người đầu tư cũng có thể mua bán, chuyển nhượng cổ phần mà mình nắm giữ một cách dễ dàng hơn.

Tính đến tháng 10 năm 2007, Việt Nam có hơn 100 công ty cổ phần niêm yết trên thị trường chứng khoán, trong đó chiếm tỉ lệ đến gần một nửa là những công ty có vốn điều lệ trên 100 tỷ đồng.

HÀNG GHẾ SỐ 2

CHỨNG KHOÁN LÀ GÌ?

Bạn sẽ làm gì nếu có một khoản tiền kha khá tạm thời nhàn rỗi? Không làm gì cả? Thật chưa hợp lý khi có thể khiến đồng tiền sinh lãi thì lại cất kỹ trong ngăn kéo trong khi nguy cơ lạm phát (đồng tiền mất giá) luôn hiện hữu.

Vậy nếu muốn đồng tiền sinh lãi, bạn phải làm thế nào? Có nhiều hình thức khác nhau:

- Cho vay: cho ngân hàng vay (gửi tiết kiệm), cho chính phủ vay ngắn hạn (mua tín phiếu kho bạc) và dài hạn (mua trái phiếu chính phủ); cho các doanh nghiệp vay dài hạn (mua trái phiếu công ty)...

- Mua ngoại tệ hay các vật dụng quý hiếm như vàng, bạc, đá quý...

- Đầu tư mua bất động sản: nhà cửa, đất đai...

- Đầu tư vào kinh doanh: bạn có thể một mình hoặc góp vốn cùng người khác để trực tiếp đứng ra kinh doanh (như trường hợp của hai sáng lập viên công ty máy tính Apple). Hoặc bạn cũng có thể đầu tư vào kinh doanh thông qua việc mua cổ phiếu của công ty cổ phần...

Đến đây, chúng ta có thể đặt ra câu hỏi: Vậy hình thức nào được gọi là *đầu tư chứng khoán* như

vẫn thường được nhắc tới thường xuyên trên các phương tiện truyền thông?

Để trả lời câu hỏi này, trước tiên chúng ta hãy xem chứng khoán được định nghĩa là gì.

Chứng khoán là chứng chỉ dưới dạng giấy tờ hoặc bản ghi, có giá và có khả năng chuyển nhượng, xác định khoản đầu tư dài hạn cũng như xác nhận các quyền và lợi ích hợp pháp của người sở hữu chứng khoán đối với tài sản hoặc vốn của tổ chức phát hành.

Như vậy chứng khoán không phải là tài sản thực như nhà cửa, đất đai, máy móc, vàng bạc... mà là tài sản tài chính tồn tại dưới dạng chứng chỉ bằng giấy hoặc có thể chỉ là những dữ liệu

trong máy tính, sổ sách. Những tài sản tài chính này có giá và có thể mua đi bán lại dễ dàng giữa những nhà đầu tư với nhau. Mua tài sản tài chính đồng nghĩa với việc đầu tư vốn vào tổ chức phát hành ra chúng.

Từ đó, bạn có thể thấy rằng trong số các ví dụ nêu trên thì *mua trái phiếu chính phủ, trái phiếu công ty và mua cổ phiếu của doanh nghiệp cổ phần chính là đầu tư chứng khoán.*

Có bao nhiêu loại chứng khoán?

Có hai loại chứng khoán cơ bản mà bạn thường nghe nói đến là cổ phiếu và trái phiếu.

Cổ phiếu: Như bạn đã có thể phần nào hình dung ra từ mục *Bạn có biết - Công ty cổ phần là gì?,* người mua cổ phiếu trở thành chủ sở hữu của một phần tài sản của công ty, hay còn được gọi là cổ đông. Tỷ lệ sở hữu tương ứng với tỷ lệ góp vốn của người đầu tư.

Và tất nhiên, gắn liền với tư cách chủ sở hữu này, người đầu tư được hưởng các quyền lợi đối với tài sản, lợi nhuận cũng như việc được tham gia vào các quyết định liên quan đến quản lý công ty thông qua việc bỏ phiếu tại Đại hội đồng cổ đông. Là chủ sở hữu một phần tài sản của công ty cổ phần, quyền lợi của cổ đông gắn chặt với kết quả kinh doanh của công ty.

Trái phiếu: Trong khi cổ phiếu được coi là một loại chứng khoán vốn thì trái phiếu là một loại chứng khoán nợ. Người mua trái phiếu thực chất là người cho tổ chức phát hành trái phiếu (Nhà nước, địa phương, doanh nghiệp) vay tiền.

Với tư cách là người cho vay, người mua trái phiếu được hưởng lãi và sẽ thu hồi lại vốn gốc khi trái phiếu hết hạn. Khác với người mua cổ phiếu, người mua trái phiếu là chủ nợ chứ không phải chủ sở hữu của công ty. Bởi vậy, họ không được hưởng các quyền lợi nói trên của người mua cổ phiếu.

Ngoài hai loại chứng khoán cơ bản trên còn phải kể đến các loại chứng khoán phái sinh. Chứng khoán phái sinh là các công cụ tài chính có nguồn gốc và có quan hệ chặt chẽ với các chứng khoán cơ bản.

Giá của chứng khoán phái sinh được xác định bởi giá của chứng khoán cơ bản. Chính vì vậy mà chứng khoán phái sinh trở thành công cụ rất hữu hiệu để phòng ngừa rủi ro cũng như đầu cơ trên thị trường chứng khoán.

Các loại chứng khoán phái sinh thông dụng nhất phải kể tới là hợp đồng tương lai (futures), hợp đồng quyền chọn (options), hợp đồng hoán đổi (swaps) v.v...

BẠN CÓ BIẾT

Tài sản thực khác tài sản tài chính thế nào?

Các nhà đầu tư đem của cải của mình đi mua các loại chứng khoán (tài sản tài chính). Những người phát hành chứng khoán (công ty, chính phủ...) sử dụng số tiền huy động được từ việc phát hành chứng khoán để đầu tư mua tài sản thực như nhà xưởng, máy móc thiết bị, công nghệ, hàng hoá và thương quyền.

Khi đó, thu nhập từ chứng khoán của các nhà đầu tư chủ yếu đến từ lợi tức do các tài sản thực tạo ra và các tài sản thực này thì được tài trợ chủ yếu bằng việc phát hành chứng khoán.

Như vậy, có thể coi chứng khoán là phương tiện để các cá nhân đầu tư có được quyền lợi của mình đối với tài sản thực.

Chẳng mấy ai trong chúng ta có thể sở hữu cá nhân được các nhà máy ôtô (tài sản thực) của General Motors hay Ford, nhưng chúng ta có thể có được một phần sở hữu đối với General Motors hay Ford nhờ vào việc mua chứng khoán (tài sản tài chính) do các công ty này phát hành, và phần sở hữu đó mang lại cho chúng ta quyền lợi đối với lợi nhuận đến từ hoạt động sản xuất và bán ôtô.

HÀNG GHẾ SỐ 3

LÀM VIỆC TRONG LĨNH VỰC CHỨNG KHOÁN

Hiểu một cách đơn giản, đó là bạn sẽ làm các công việc có liên quan đến chứng khoán.

Đây là một lĩnh vực rộng lớn với rất nhiều nghề khác nhau. Để giúp bạn tìm hiểu một cách có hệ thống, chúng ta sẽ đi theo trình tự từ khi chứng khoán được phát hành ra cho tới khi chúng được mua đi, bán lại giữa những nhà đầu tư trên thị trường chứng khoán.

Chứng khoán do Nhà nước, địa phương hoặc doanh nghiệp phát hành ra. Do vậy nhóm nghề đầu tiên trong lĩnh vực chứng khoán phải kể đến là công việc của các bộ phận có trách nhiệm hoạch định chiến lược liên quan đến việc phát hành chứng khoán trong các cơ quan Nhà nước và địa phương cũng như trong các doanh nghiệp.

Ở tầm Nhà nước hoặc địa phương, đây không phải là một nghề có ranh giới rõ ràng, mà nằm trong hoạt động quản lý vĩ mô về chứng khoán và thị trường chứng khoán. Còn trong các công ty thì nó là bộ phận của một trong những chức năng quan trọng nhất của doanh nghiệp: quản trị tài chính.

Chứng khoán sau khi phát hành ra, muốn đến tay người đầu tư thường phải qua trung gian.

Như vậy chúng ta có nhóm nghề thứ hai là nhóm nghề trung gian chứng khoán. Có nhiều hình thức trung gian chứng khoán, bản thân sở giao dịch chứng khoán cũng có thể được coi là một loại trung gian.

Nhóm nghề thứ ba liên quan đến hoạt động đầu tư chứng khoán. Ngày nay, chứng khoán thu hút sự quan tâm của tất cả mọi người, từ những doanh nghiệp, những người làm việc trong lĩnh vực tài chính tới các bà nội trợ. Bởi vậy phần nhiều các nhà đầu tư cá nhân trên thị trường chứng khoán không có hoặc thiếu những kiến thức, kỹ năng chuyên sâu về chứng khoán và đầu tư chứng khoán. Họ không biết đầu tư vào đâu để tránh được rủi ro nhiều nhất, có lãi nhất... Đáp ứng nhu cầu của công chúng đầu tư, nhiều loại hình cung cấp thông tin, tư vấn và dịch vụ đầu tư đã được hình thành và đang phát triển rất mạnh tại nước ta.

Như vậy, bước chân vào lĩnh vực chứng khoán, rất nhiều cơ hội nghề nghiệp đang chờ đợi bạn. Bạn có thể tìm thấy vị trí của mình tại:

NHÓM NGHỀ TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP

Mục đích của doanh nghiệp là tạo ra lợi nhuận. Muốn có lợi nhuận thì phải đầu tư. Vấn đề là: Phải đầu tư vào đâu để mang lại hiệu quả tài chính? Khi đã xác định được phải đầu tư thế nào,

câu hỏi tiếp theo là: Lấy nguồn vốn ở đâu để đầu tư và phối hợp chúng thế nào để có lợi nhất cho doanh nghiệp?

Việc giải các bài toán này thuộc trách nhiệm của quản trị viên tài chính. Công việc của quản trị viên tài chính của các nước có thị trường tài chính phát triển liên quan mật thiết tới lĩnh vực chứng khoán bởi phát hành chứng khoán là một nguồn vốn lớn đầy tiềm năng để tài trợ cho các hoạt động đầu tư của doanh nghiệp. Ngoài ra, thị trường chứng khoán cũng là nơi mà doanh nghiệp có thể tìm thấy câu trả lời cho bài toán đầu tư vốn tạm thời nhàn rỗi của mình.

NHÓM NGHỀ TRUNG GIAN CHỨNG KHOÁN

Người môi giới chứng khoán

Đây là người có chức năng làm trung gian mua bán cổ phiếu, trái phiếu và chứng khoán phái sinh trên thị trường chứng khoán. Ngoài ra, họ còn tư vấn đầu tư cho khách hàng.

Là người trung gian nhận ủy thác của người khác để thực hiện một trách nhiệm dân sự nên người môi giới phải hội đủ các điều kiện do thị trường chứng khoán đề ra. Đồng thời, muốn hoạt động trên thị trường chứng khoán, anh ta phải có giấy phép kinh doanh của cơ quan quản lý thị trường chứng khoán ở nước đó cấp.

Người môi giới có thể thuộc một công ty chứng khoán, cũng có khi là nhà môi giới độc lập. Người môi giới của công ty chứng khoán thực hiện các giao dịch cho khách hàng và hưởng hoa hồng do khách hàng trả. Người môi giới độc lập thường nhận lại các lệnh giao dịch từ người môi giới thuộc công ty chứng khoán để thực hiện. Điều này đặc biệt phổ biến ở các thị trường lớn, nơi khối lượng công việc của các nhà môi giới thuộc các công ty chứng khoán quá nhiều khiến họ không thể hoàn thành hết.

Chuyên viên thị trường (Specialist)

Là thành viên của sở giao dịch chứng khoán, chuyên viên thị trường có chức năng "tạo thị trường" cho cổ phiếu của một hoặc nhiều công ty niêm yết.

Với chức năng này, chuyên viên thị trường có thể hoạt động như một người môi giới hoặc như một người kinh doanh chứng khoán cho bản thân. Vai trò môi giới thể hiện ở việc anh ta nhận và thực hiện lệnh từ những người môi giới khác. Khi thị trường có nhiều lệnh mua hoặc lệnh bán chưa được đáp ứng, chuyên viên thị trường có thể bán hoặc mua chứng khoán từ dự trữ riêng của mình. Việc này giúp cho nhu cầu giao dịch chứng khoán của nhà đầu tư trên thị trường được đáp ứng nhanh và đầy đủ hơn.

Do vậy, chuyên viên còn được coi là người tạo lập thị trường, làm tăng tính thanh khoản của chứng khoán. Để thực hiện điều này, chuyên viên thị trường phải ghi lại tất cả các lệnh mua bán do người môi giới chuyển đến vào sổ lệnh trong máy tính đặt tại vị trí của mình trên sở giao dịch.

Để hiểu hơn về công việc của môi giới chứng khoán và chuyên viên thị trường, chúng ta hãy cùng theo dõi trình tự mua bán chứng khoán trên sở giao dịch theo mô hình thông dụng nhất hiện nay:

Để bắt đầu giao dịch chứng khoán, người đầu tư phải mở một tài khoản tại một công ty chứng khoán là thành viên của sở giao dịch. Khi muốn mua bán chứng khoán, người đầu tư đặt lệnh với môi giới tại công ty chứng khoán đó.

Công ty chứng khoán liên hệ nhân viên môi giới của mình (môi giới hưởng hoa hồng) làm việc tại sở giao dịch để thực hiện lệnh của khách hàng.

Người môi giới này tiếp cận vị trí của chuyên viên thị trường phụ trách loại cổ phiếu mà người đầu tư muốn mua, bán và chuyển lệnh cho chuyên viên thị trường. Mỗi loại cổ phiếu được sở giao dịch giao cho một chuyên viên thị trường phụ trách. Tất cả mọi giao dịch loại cổ phiếu đó đều diễn ra tại vị trí của chuyên viên thị trường trên sàn giao dịch.

Người chuyên viên thị trường ghi lại tất cả các lệnh giao dịch cổ phiếu này trên máy vi tính của mình và tiến hành khớp lệnh để xác định mức giá giao dịch cho phép tối đa hóa số lượng cổ phiếu được giao dịch.

- **Nhân viên hành chính hỗ trợ (Back-office Operator)**

Nhân viên này làm nhiệm vụ hỗ trợ về mặt hành chính và kế toán cho công việc của người môi giới và chuyên viên thị trường trên sàn giao dịch.

Nhân viên hành chính hỗ trợ có những công việc chính sau đây:

o Mở và theo dõi tài khoản khách hàng

o Xử lý hành chính và kế toán các lệnh giao dịch do người môi giới và chuyên viên thị trường thực hiện: ghi nhận, thông báo cho khách hàng về việc thực hiện lệnh, chuyển khoản, thanh toán bù trừ...

o Xử lý thu nhập định kỳ từ chứng khoán (lãi, cổ tức) để chúng được tính vào tài khoản của khách hàng.

o Theo dõi, phân tích hoạt động của cả hệ thống môi giới và có những kiến nghị phù hợp.

NHÓM NGHỀ TƯ VẤN VÀ DỊCH VỤ ĐẦU TƯ CHỨNG KHOÁN

- **Phân tích viên tài chính (Financial Analyst)**

Vai trò của phân tích viên tài chính là tư vấn cho người đầu tư, giúp họ lựa chọn được những chứng khoán phù hợp với nguyện vọng của mình nhất.

Để đưa ra được ý kiến tư vấn về một chứng khoán nào đó, phân tích viên tài chính phải nghiên cứu và phân tích nhiều nguồn thông tin.

Trước hết là về công ty phát hành chứng khoán đó: báo cáo tài chính, thời sự doanh nghiệp, phỏng vấn lãnh đạo, chiến lược công ty...

Ngoài ra, phân tích viên tài chính cũng phải nghiên cứu, so sánh công ty với toàn ngành cũng như phải phân tích các yếu tố vĩ mô có thể ảnh hưởng chung đến toàn bộ các chứng khoán.

Bên cạnh những phân tích cơ bản này, phân tích viên tài chính còn tiến hành phân tích kỹ thuật - tức là dựa vào biến động giá chứng khoán trong quá khứ để dự báo xu hướng tương lai gần - để hoàn thiện ý kiến tư vấn của mình.

Xu hướng toàn cầu hóa với khối lượng thông tin ngày càng lớn mà phân tích viên tài chính phải xử lý đã kéo theo việc chuyên môn hóa của họ vào từng

ngành nhất định. Ví dụ, giờ đây chúng ta có thể thấy ở các nước phát triển những phân tích viên tài chính riêng cho các ngành như: công nghiệp ôtô, công nghệ sinh học, Internet...

- **Quản trị viên danh mục đầu tư (Portfolio Manager)**

Khi đầu tư, thường người đầu tư không chỉ mua một chứng khoán mà đầu tư vào nhiều chứng khoán cùng một lúc (đầu tư theo danh mục). Đây chính là nguyên tắc "không bỏ chung tất cả trứng vào một giỏ" (Don't put all eggs in an basket) để chia nhỏ rủi ro.

Việc quản lý nhiều chứng khoán cùng một lúc bao giờ cũng phức tạp hơn là chỉ có một. Muốn có mức sinh lời cao, người đầu tư phải liên tục theo dõi và thay đổi thành phần danh mục đầu tư của mình (mua vào danh mục những chứng khoán có khả năng tăng giá và bán ra khỏi danh mục những chứng khoán có khả năng giảm giá).

Công việc trên phần nhiều các nhà đầu tư cá nhân không thể đảm nhiệm một cách có hiệu quả do họ không được trang bị những kiến thức chuyên sâu về đầu tư chứng khoán. Bởi vậy, những nhà đầu tư thường ủy thác danh mục đầu tư của mình cho các quản trị viên danh mục đầu tư. Đây là những người có chuyên môn sâu trong lĩnh vực này.

Đó là nghiệp vụ của quản trị viên liên quan đến các danh mục đầu tư cá nhân. Nhưng hiện nay, nghiệp vụ phổ biến nhất của họ là quản lý các quỹ đầu tư chứng khoán, hiểu đơn giản là họ nhận vốn ủy thác của nhiều người đầu tư khác nhau và dùng vốn đó để đầu tư vào chứng khoán theo danh mục và quản lý sao cho có hiệu quả nhất.

HÀNG GHẾ SỐ 4

BẠN SẼ LÀM VIỆC Ở ĐÂU?

Như bạn đã nhận ra từ *Hàng ghế số 3*, trong lĩnh vực chứng khoán có nhiều nghề nghiệp thuộc các nhóm nghề khác nhau nên phạm vi làm việc của người thuộc lĩnh vực này cũng rất rộng.

Trước hết, bạn có thể làm việc trong các công ty chứng khoán hoặc công ty quản lý quỹ đầu tư chứng khoán. Đây là nơi bạn thực hiện các nghiệp vụ về môi giới, tư vấn và dịch vụ đầu tư chứng khoán. Đây là một sự lựa chọn khá lý tưởng với những bạn trẻ nhiệt huyết, năng động và muốn công tác chuyên môn sâu trong lĩnh vực chứng khoán.

Bởi những vượt trội về điều kiện làm việc, lương bổng cũng như hấp dẫn của đặc thù công việc, những công ty này đang thu hút một lực lượng không nhỏ nhân lực từ các ngân hàng và các tổ chức tài chính khác chuyển sang, cũng như nguồn nhân lực vừa qua đào tạo đại học, cao học chuyên ngành tài chính, ngân hàng, chứng khoán v.v...

Tính đến cuối tháng 10 năm 2007, tại Việt Nam có 62 công ty chứng khoán và 21 công ty quản lý quỹ đầu tư chứng khoán. Bạn có thể tìm

danh sách và địa chỉ của những công ty này tại địa chỉ website: http://www.ssc.gov.vn

Ngoài nghề môi giới, tư vấn và dịch vụ đầu tư chứng khoán, bạn còn có thể làm các công việc khác như:

- Phụ trách mảng chứng khoán trong bộ phận quản trị tài chính của các công ty cổ phần. Nhu cầu cho vị trí công việc này ngày càng lớn khi xu hướng cổ phần hóa các đơn vị doanh nghiệp đang diễn ra mạnh mẽ tại nước ta cùng sự phát triển của thị trường chứng khoán trong nước và trên thế giới.

- Làm công tác quản lý vĩ mô và vi mô về chứng khoán và thị trường chứng khoán tại *Ủy ban Chứng khoán Nhà nước* và tại hai *Trung tâm giao dịch chứng khoán* tại Tp. Hồ Chí Minh và Hà Nội.

- Ngoài ra, nếu bạn yêu thích công việc nghiên cứu và truyền đạt kiến thức, bạn có thể làm công tác giảng dạy và nghiên cứu về chứng khoán tại các cơ sở giảng dạy và nghiên cứu như *Trường Đại học Ngoại thương, Trường Đại học Kinh tế Quốc dân, Trường Đại học Kinh tế Tp. Hồ Chí Minh, Học viện Tài chính, Học viện Ngân hàng, Viện nghiên cứu quản lý kinh tế trung ương, Trung tâm nghiên cứu khoa học và đào tạo chứng khoán* v.v...

HÀNG GHẾ SỐ 5

NHỮNG LÝ DO ĐỂ BẠN LỰA CHỌN LÀM VIỆC TRONG LĨNH VỰC CHỨNG KHOÁN

Nhiều cơ hội nghề nghiệp mới

Hiện nay, chứng khoán là lĩnh vực mới mẻ ở nước ta. Thị trường chứng khoán mới được thành lập cách đây bảy năm và đang bước vào giai đoạn phát triển mạnh. Các nghề về chứng khoán cũng đang ở giai đoạn mới hình thành và trên đà gia tăng nhanh.

Hiện tại, nhóm nghề phổ biến nhất là môi giới chứng khoán, còn nhóm nghề tư vấn và dịch vụ đầu tư chứng khoán chưa thực sự phát triển theo đúng bản chất của chúng do những nghề này cần được đào tạo rất bài bản và phải có nhiều kinh nghiệm. Do vậy, cơ hội cho những nghề này trong tương lai là rất đáng kể.

Có thể nhìn vào tốc độ gia tăng về số lượng các công ty chứng khoán Việt Nam để thấy được xu hướng đó. Tính tới cuối tháng 7 - 2006, mới có 48 công ty cổ phần được niêm yết trên trung tâm giao dịch chứng khoán Tp. Hồ Chí Minh nhưng đã có tới 15 công ty chứng khoán với những dịch vụ môi giới và tư vấn đầu tư chứng khoán. Điều đáng chú ý là tất cả các công ty

chứng khoán đều làm ăn có lãi, có nhiều công ty có mức sinh lời rất cao.

Tính đến tháng 11 - 2007, khi Sở Giao dịch chứng khoán Tp. Hồ Chí Minh có 121 cổ phiếu niêm yết thì số công ty chứng khoán đã lên tới 62 công ty.

Công việc và môi trường làm việc hiện đại, năng động và nhiều thay đổi

Người ta nói thị trường chứng khoán như chiếc phong vũ biểu của nền kinh tế. Sức khỏe của nền kinh tế được phản ánh hàng ngày, hàng giờ trên thị trường chứng khoán. Mọi thông tin kinh tế từ vĩ mô đến vi mô đều có thể ảnh hưởng tức thời tới hoạt động của thị trường chứng khoán. Ngược lại, với vai trò là kênh dẫn vốn trực tiếp cho nền kinh tế, mọi thay đổi của thị trường chứng khoán cũng có thể hưởng đến tình hình kinh tế và hệ thống doanh nghiệp.

Hiện nay, hệ thống thị trường chứng khoán trên thế giới đã, đang và sẽ chứng kiến nhiều thay đổi đến từ ứng dụng của những công nghệ mới, từ việc nới lỏng các quy định pháp lý và từ quá trình toàn cầu hóa thị trường chứng khoán.

Công nghệ thông tin là một ví dụ. Nó hầu như đã làm thay đổi cách mua bán chứng khoán. Rất nhiều công đoạn của quá trình giao dịch đã được tự động hóa.

Như vậy, làm việc trong lĩnh vực chứng khoán là được làm việc trong một môi trường hiện đại, đặc trưng của thời đại thông tin và nhiều thay đổi. Đó là một cơ hội cho bạn có thể ngày càng trở nên năng động hơn, thích ứng được với sự thay đổi và nâng cao bản lĩnh nghề nghiệp. Tuy nhiên đó cũng là một thách thức không nhỏ khi bạn làm trong lĩnh vực này, đòi hỏi bạn phải có nhiều tố chất và không ngừng rèn luyện mình.

Bạn là người góp phần tạo nên những cơ hội làm giàu

Thị trường chứng khoán luôn biến đổi, có thể làm cho nhà đầu tư thắng lớn hoặc thua đậm trong thời gian ngắn. Nếu bạn làm việc trong lĩnh vực chứng khoán và bạn là người nhạy bén, nắm vững kiến thức và có nhiều kinh nghiệm thị trường thì bạn không những có thể giúp cho khách hàng của mình đầu tư đúng đắn và làm giàu mà còn có thể làm giàu cho chính mình từ việc đầu tư chứng khoán.

Luật pháp Việt Nam không cấm những người làm việc trong lĩnh vực chứng khoán được đầu tư chứng khoán. Là những người có chuyên môn hơn và nhiều kinh nghiệm hơn, cơ hội chiến thắng trên thị trường chứng khoán của bạn không thể nhỏ hơn của đông đảo các nhà đầu tư bình thường.

Thực tế cho thấy là rất nhiều nhân viên môi giới chứng khoán cũng như là những người làm công tác nghiên cứu và đào tạo chứng khoán cũng đầu tư vào chứng khoán.

Là lĩnh vực có nhiều cơ hội nghiên cứu sáng tạo

Về mặt khoa học, lĩnh vực chứng khoán là một bộ phận của quản trị tài chính thuộc Khoa học quản trị (Management Sciences). Trong số tất cả các bộ phận của ngành khoa học này, chứng khoán là lĩnh vực có ứng dụng nhiều nhất của các ngành khoa học "chính xác" như toán học và công nghệ thông tin.

Quá trình sáng tạo ra các công cụ tài chính mới thuộc lĩnh vực chứng khoán cũng như việc ứng dụng các ngành khoa học nói trên để giải quyết các vấn đề cụ thể của lĩnh vực này đã, đang và sẽ mang lại nhiều cơ hội cho những nghiên cứu, sáng tạo.

Không phải ngẫu nhiên mà chứng khoán nói riêng và quản trị tài chính nói chung là lĩnh vực duy nhất trong số các ngành khoa học quản trị có khá nhiều nghiên cứu đã đoạt giải Nobel về kinh tế (5 giải cho 10 học giả: J. Tobin năm 1981; F. Modigliani năm 1985; H. Markowitz, M. Miller và W. Sharpe năm 1990; R. Merton và M. Scholes năm 1997; G. Akerlof, M. Spence và J. Stiglitz năm 2001).

Nếu bạn làm việc trong lĩnh vực chứng khoán (không nhất thiết là phải làm trong các cơ sở nghiên cứu và đào tạo chứng khoán) và bạn say mê nghiên cứu thì cơ hội dành cho bạn là không ít.

Lĩnh vực có thu nhập cao

Ngoài khả năng tự tạo ra cơ hội làm giàu cho mình, làm việc trong lĩnh vực chứng khoán còn mang lại cho bạn thu nhập khá cao so với các ngành khác.

Đầu tư chứng khoán có thể coi là hình thức đầu tư phức tạp nhất. Nhu cầu đầu tư và được tư vấn cũng như cung cấp các dịch vụ đầu tư vì thế là rất đáng kể. Do vậy, cơ hội làm ăn trong lĩnh vực này là rất lớn và vì thế mà thu nhập sẽ cao. Thu nhập cao cũng tương xứng với yêu cầu đầu vào để làm việc

trong lĩnh vực này thường cao hơn so với kinh doanh các ngành khác.

Theo thống kê, lương trung bình của một người làm việc trong lĩnh vực chứng khoán ở Mỹ là 3364 USD/tháng trong khi lương trung bình tính cho tất cả các ngành chỉ là khoảng 1900 USD/tháng. Ở Pháp, lương khởi điểm của một người làm trong lĩnh vực này cũng phải là khoảng 2200 EUR/tháng, một mức mà đa số các ngành khác không có được. Ở Việt Nam, thu nhập tối thiểu của một nhân viên môi giới chứng khoán hiện nay vào khoảng 5 triệu đồng/tháng.

Tuy nhiên, như mọi ngành nghề khác, những hấp dẫn của lĩnh vực chứng khoán cùng đi kèm với thử thách. Cánh cửa chứng khoán rất rộng mở nhưng không phải ai cũng có thể thành công với nó. Các nghề nghiệp trong lĩnh vực này mang lại cho bạn bao nhiêu thì cũng đòi hỏi ở bạn bấy nhiêu. Thu nhập cao cũng đồng nghĩa với công việc cực kỳ vất vả, áp lực công việc vô cùng căng thẳng, khả năng đào thải cao và tính mạo hiểm lớn. Bởi bạn đang hoạt động trong khu vực "nóng" nhất của thị trường tài chính.

Vậy, bạn cần những tố chất gì để bước vào lĩnh vực này, xin mời đi tới *Hàng ghế số 6!*

HÀNG GHẾ SỐ 6

NHỮNG TỐ CHẤT CẦN CÓ ĐỂ THÀNH CÔNG KHI LÀM VIỆC TRONG LĨNH VỰC CHỨNG KHOÁN

Có năng khiếu và yêu thích các môn khoa học tự nhiên

Như đã nêu ở trên, lĩnh vực chứng khoán đòi hỏi ứng dụng rất nhiều kiến thức của các ngành khoa học "chính xác", trước hết là toán học. Nếu bạn không giỏi toán thì sẽ gặp nhiều khó khăn khi làm công việc của mình. Hơn nữa, nếu bạn thấy làm việc nhiều với những con số là quá khô khan và mệt mỏi, nhàm chán thì có lẽ lĩnh vực chứng khoán cũng không thích hợp với bạn. Ngoài toán học ra, bạn phải có kiến thức về tin học: sử dụng thành thạo máy vi tính và có khả năng ứng dụng phần mềm trong công việc.

Khả năng ngoại ngữ

Trong bối cảnh hội nhập kinh tế nói chung và xu hướng toàn cầu hóa thị trường chứng khoán nói riêng, việc sử dụng thành thạo ít nhất một ngoại ngữ (đặc biệt là tiếng Anh) là điều cần thiết để bạn có thể làm tốt công việc của mình trong lĩnh vực chứng khoán. Trong công việc, bạn sẽ thường xuyên tiếp xúc với các nguồn thông tin và dữ liệu bằng tiếng nước ngoài, gặp gỡ và thuyết phục khách hàng và đối tác nước ngoài. Ngoài ra, bạn cũng phải trau dồi kiến thức chuyên môn bằng các nguồn tài liệu có chất lượng chủ yếu đến từ nước ngoài.

Tính cẩn trọng nhưng nhanh nhạy

Công việc trong lĩnh vực chứng khoán là loại công việc đòi hỏi tính chính xác cao. Chỉ cần một lỗi nhỏ cũng có thể dẫn đến hậu quả khôn lường.

Ngày 8 - 12 - 2005, giá cổ phiếu J-com trên thị trường chứng khoán Nhật Bản là 610.000 yen/cổ phiếu đã bị nhân viên công ty chứng khoán Mizuho đặt nhầm thành 1 yen/610.000 cổ phiếu. 30 phút sau, Mizuho nhận ra sai lầm của mình và điều chỉnh mức giá ngay lập tức. Tuy nhiên, giá loại cổ phiếu này đã rớt xuống 570.000 yên, gây biến động lớn, làm các nhà đầu tư hoang mang.

Tuy nhiên, cẩn trọng, tỉ mỉ không có nghĩa là tập trung quá lâu vào để làm một công việc. Đôi khi diễn biến trên thị trường chứng khoán rất nhanh, khối lượng thông tin phải xử lý rất lớn. Để những cơ hội không bị tuột mất, đòi hỏi người làm trong lĩnh vực này phải xử lý thông tin và phản ứng nhanh nhạy. Đó là cái khó khi vừa phải nhanh nhạy, vừa phải cẩn trọng, tỉ mỉ.

Vững vàng về tâm lý

Làm việc trong lĩnh vực chứng khoán, nhất là những nghề môi giới, tư vấn và dịch vụ đầu tư, bạn thường xuyên phải tiếp xúc với những khoản đầu tư rất lớn với những rủi ro đáng kể. Vì vậy, nếu không vững vàng về tâm lý, bạn sẽ khó lòng bình tĩnh làm tốt công việc của mình.

Điều này đặc biệt quan trọng khi bạn phải lập tức đưa ra những quyết sách, trong khoảng thời gian tính bằng giây chứ không phải bằng phút nữa. Bạn không có thời gian để suy tính, hỏi han cho

cặn kẽ. Bạn phải tin tưởng chắc chắn vào khả năng phán đoán của mình dựa trên sự nhạy cảm, kiến thức và kinh nghiệm của bản thân. Và quan trọng là bạn biết rằng quyết định nào cũng mang tính rủi ro và bạn phải dám chịu trách nhiệm với rủi ro đó. Mà những trường hợp như vậy rất thường xuyên trong lĩnh vực chứng khoán.

Khả năng giao tiếp

Trong lĩnh vực chứng khoán, bạn thường xuyên phải tiếp xúc, thu hút, thuyết phục khác hàng và đối tác cũng như thường xuyên phải làm việc ê-kíp.

Do vậy, khả năng giao tiếp tốt là không thể thiếu khi bước chân vào lĩnh vực này. Đó không hoàn toàn là việc khéo miệng mà là khả năng phân tích, tư duy logic, trình bày thật hợp lý, gọn ghẽ vấn đề. Là cách nói khúc chiết, mạch lạc, cách nhấn trọng âm chính xác, khiến người nghe cảm thấy sự thuyết phục, tin cậy và cả uy lực trong từng lời nói của bạn. Các nhà ngôn ngữ học vẫn thường nói: "Ngôn ngữ là cái vỏ của tư duy". Như vậy, để có ngôn

ngữ tốt khi giao tiếp, bạn cần hiểu chính xác, sâu sắc vấn đề, lĩnh vực mà mình trình bày.

Sức khỏe tốt

Ở Mỹ, số giờ làm việc trung bình trong lĩnh vực chứng khoán là 10 giờ/ngày. Nghề phân tích viên tài chính có thời gian làm việc lớn nhất, trung bình khoảng 15 giờ/ngày. Ngay cả ngày nghỉ cuối tuần hay nghỉ phép, họ cũng vẫn phải cập nhật thông tin thị trường để không bị quá lạc hậu. Bên cạnh đó, sức ép phải hoàn thành công việc đúng hạn cũng rất lớn. Chúng ta có thể thấy là nếu không có sức khỏe tốt thì không thể đảm nhiệm được công việc.

Sức khỏe tốt ở đây bao gồm cả sức khỏe thể lực và sức khỏe trí não. Làm thế nào để sau 10, thậm chí 15 tiếng bộ não của bạn làm việc cật lực trong ngày, vẫn có thể giữ nó tỉnh táo và sáng suốt trong ngày hôm sau? Làm sao để đôi mắt bạn vẫn có thể tinh anh trong những ngày triền miên căng mắt dán vào các bảng điện tử theo dõi các dãy số biến động liên tục?

HÀNG GHẾ SỐ 7

HỌC CHỨNG KHOÁN Ở ĐÂU?

Nếu bạn thấy hứng thú với công việc trong lĩnh vực chứng khoán và đặc biệt là có đủ những tố chất để làm công việc này, chúng ta hãy thử xem có thể được đào tạo về chứng khoán ở đâu.

Các trường đại học đã có chuyên ngành đào tạo về chứng khoán phải kể đến là:

- Trường Đại học Ngoại thương Hà Nội

Khoa Tài chính - Ngân hàng

- Trường Đại học Kinh tế Quốc dân Hà Nội

Khoa Ngân hàng - Tài chính

- Trường Đại học Kinh tế Tp. Hồ Chí Minh

Khoa Ngân hàng

- Học viện Ngân hàng Hà Nội

Khoa Tài chính

- Trường Đại học Ngân hàng Tp. Hồ Chí Minh

Khoa Thị trường chứng khoán

- Học viện Tài chính Hà Nội

Khoa Ngân hàng và Bảo hiểm

Tại các trường đại học này, sau hai năm đầu học các kiến thức cơ bản về kinh tế, quản trị, tài chính, các bạn sẽ được trang bị những kiến thức chuyên ngành về chứng khoán. Các bạn sẽ học các môn như: tài chính doanh nghiệp, phân tích tài chính, thị trường chứng khoán, phân tích đầu tư chứng khoán, quản trị danh mục đầu tư chứng khoán, chứng khoán phái sinh, quản trị rủi ro trong đầu tư chứng khoán, các mô hình toán tài chính trong phân tích chứng khoán, pháp luật chứng khoán...

1957-2007 NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Nếu bạn có điều kiện, bạn có thể tới các trường đại học của các nước có thị trường chứng khoán phát triển và có chất lượng đào tạo tốt nhất thế giới như: Mỹ, Nhật, Pháp, Anh, Đức, Hà Lan, Bỉ, Úc... để du học.

Tuy nhiên, để có thể ra làm môi giới hoặc tư vấn chứng khoán tại Việt Nam, bạn còn phải thi lấy chứng chỉ hành nghề của Ủy ban Chứng khoán Nhà nước.

Để tự trang bị cho mình những kiến thức cơ bản về chứng khoán ngay từ bây giờ, bạn có thể truy cập Internet vào các Website sau:

Các trang web quốc tế:

http://www.studyfinance.com

http://www.investopedia.com

http://www.investorwords.com

Các trang web Việt Nam:

http://www.ssc.gov.vn

http://www.stockmarket.vnn.vn

http://www.vietstock.com.vn

http://www.dautuchungkhoan.com

http://www.vcbs.com.vn

http://www.bsc.com.vn

Để tìm hiểu thêm về các nghề trong lĩnh vực chứng khoán, các bạn có thể truy cập vào các

Website sau:

http://spears.okstate.edu/finance/secondary/fin_careers.php

http://www.financialjobnet.com

http://www.careers-in-finance.com

http://www.edubourse.com/guide/metiers.php?idFiche=250

http://www.edubank.ch/fr/lesmetiers/bourse_negoce

http://www.careervoyages.gov/financial-securities.cfm

Một số quyển sách nổi tiếng trong lĩnh vực chứng khoán bạn nên tham khảo

Nếu biết tiếng Anh, bạn hãy tìm đọc những cuốn sách dưới đây, được coi là không thể thiếu với bất kỳ chuyên gia chứng khoán nào.

1/ ***Investments*** (tạm dịch là *Đầu tư*)

Tác giả: Zvi Bodie, Alex Kane, Alan J. Marcus

Nhà xuất bản: McGraw-Hill (năm 2004)

2/ ***Corporate Finance*** (tạm dịch là *Tài chính doanh nghiệp*)

Tác giả: Stephen Ross, Randolph Westerfield, Jeffrey Jaffe

Nhà xuất bản: McGraw-Hill (năm 2004)

3/ ***Principles of Corporate Finance*** (tạm dịch là *Những nguyên tắc của Tài chính doanh nghiệp*)

Tác giả: Steward Myers và Richard Brealey

Nhà xuất bản: McGraw-Hill (năm 2005)

4/ ***Investment Analysis and Portfolio Management*** (tạm dịch là *Phân tích và quản trị danh mục đầu tư*)

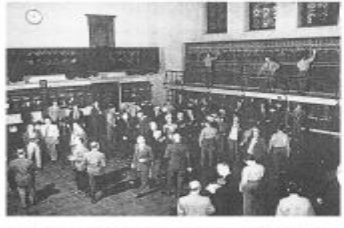
Tác giả: Frank Reilly và Keith Brown

Nhà xuất bản: South Western College

5/ ***Options, Futures and Other Derivatives*** (tạm dịch là *Hợp đồng quyền chọn, hợp đồng tương lai và các chứng khoán phái sinh khác*)

Tác giả: John Hull

Nhà xuất bản: Prentice Hall

Sở Giao dịch chứng khoán Montreal - Sở giao dịch chứng khoán đầu tiên tại Canada

HÀNG GHẾ SỐ 8

BẠN QUYẾT ĐỊNH

Bạn đã có một hành trình không dài nhưng khá vất vả. Đây không phải là một cuốn sách dễ đọc, bởi bản thân chứng khoán cũng không phải là một lĩnh vực dễ mô tả và dễ hiểu. Tuy nhiên, những người làm sách hy vọng cuốn cẩm nang nhỏ này đã giúp bạn hình dung phần nào về chứng khoán và về việc bạn có nên quyết định chọn đây là nơi phát triển sự nghiệp tương lai của mình không.

Tất nhiên, để có được sự lựa chọn đầy đủ và chính xác, cuốn sách này hẳn chưa đủ cho bạn. Hãy bắt đầu tìm hiểu thêm ngay từ bây giờ qua sách báo và mạng toàn cầu Internet. Nếu bạn biết một ai đó có chuyên môn về lĩnh vực này, đừng bỏ qua cơ hội tuyệt vời ấy. Hãy tìm hỏi cặn kẽ những thông tin thiết thực nhất cho bạn. Và một điều bạn nên nhớ rằng, quyết định cuối cùng phải là của chính bạn và là tổng hợp từ tất cả các nguồn tư liệu mà bạn tham khảo. Bạn đã biết về nguyên tắc "Không bỏ tất cả trứng vào một giỏ". Bạn cũng vậy, đừng đưa ra quyết định quan trọng của mình chỉ dựa trên một cơ sở nào đó.

Theo quan niệm của cả phương Đông và phương Tây, số 8 là con số của nỗ lực và thành công. Chúc các bạn may mắn!!!

HÀNG GHẾ SỐ 9

BẠN MUỐN BIẾT

Lược sử thị trường chứng khoán

Việc trao đổi, mua bán các giấy tờ có giá (chứng khoán cũng là một loại giấy tờ có giá) có nguồn gốc ở các thành phố phía bắc nước Ý vào thời kỳ Trung cổ. Vào thời điểm đó, những thành phố này là trung tâm kinh tế vài tài chính của Tây Âu. Chính ở đây, hình thức tổ chức doanh nghiệp đầu tiên, kế toán hiện đại (với bút toán kép) và đặc biệt là hối phiếu đã ra đời.

Sự ra đời của hối phiếu, một loại giấy tờ có thể chuyển nhượng được là tiền đề cho sự hình thành và phát triển của các hàng hóa được giao dịch trên thị trường chứng khoán sau này.

Sang thế kỷ thứ 14, các thương nhân Ý mở rộng phạm vi buôn bán của mình lên phía bắc Tây Âu, điển hình là Bruges, một thành phố thuộc Vương quốc Bỉ, cũng là một trung tâm buôn bán lớn thời bấy giờ.

Tại đây, các thương nhân thường tụ tập tại các lữ quán để thương lượng, mua bán, trao đổi hàng hóa. Đặc điểm của hoạt động này là các thương nhân thường chỉ hay trao đổi với nhau bằng lời nói về các hợp đồng mua bán mà không

Thành phố Bruges

có sự xuất hiện của hàng hóa. Ngoài ra, họ cũng trao đổi, chuyển nhượng hối phiếu với nhau.

Dần dần, hình thức trao đổi, mua bán này đã tạo thành một thị trường hoạt động thường xuyên với phép tắc và quy luật riêng. Những người chủ lữ quán hoặc quán cà phê thường giữ vai trò môi giới trong những giao dịch này.

Buổi họp đầu tiên của giai đoạn này được sử sách ghi lại diễn ra tại lữ quán của gia đình Van der Buerse (tiếng Pháp là De la Bourse - Bourse có nghĩa là nơi giao dịch chứng khoán). Trên mặt trước đỉnh của lữ quán gia đình Van der Buerse có khắc huy hiệu của dòng họ hình ba cái túi da (túi da tiếng La-tinh là *bursa* và tiếng Pháp là *bourse*). Xuất xứ của từ *Bourse* (nơi giao dịch chứng

khoán) là như vậy. Từ đó người ta hay sử dụng cụm từ "đi đến Bourse" để chỉ việc đi giao dịch, mua bán hàng hóa và hối phiếu.

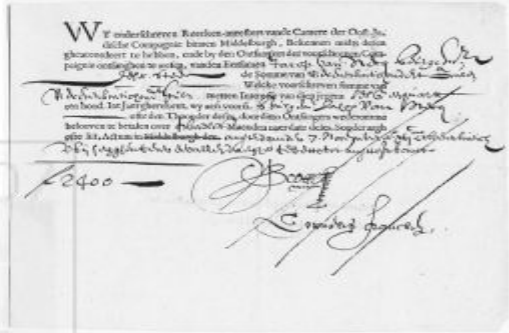
Tuy nhiên, năm 1547, Bruges mất hẳn sự phồn vinh vì eo biển dẫn tàu bè vào thành phố này bị cát lấp mất. Các giao dịch, mua bán kiểu này được tập trung vào một thành phố khác của Vương quốc Bỉ - Antwerp - nơi mà vào năm 1531, một địa điểm gặp gỡ riêng cho các thương gia đã được xây dựng và được gọi là Buerse (Bourse) với những quy tắc và giờ làm việc thực sự. Ở đây việc chuyển nhượng, trao đổi hối phiếu được hoàn thiện hơn với những nghiệp vụ mới như chiết khấu và ký hậu chuyển nhượng.

Thị trường giao dịch ở Antwerp sôi động đến nỗi mà Đại diện của Hoàng gia Anh tại thành phố này - Thomas Gresham - đã xin cho xây dựng ngay một phiên bản y hệt của thị trường này ở London và nó cũng mang tên là Buerse (Bourse). Cái tên đó tồn tại cho đến khi Nữ hoàng Anh Elizabeth cho đổi lại là Sở giao dịch chứng khoán Hoàng gia (Royal Stock Exchange).

Vào thời kỳ đầu, các trung tâm giao dịch này buôn bán chủ yếu là hàng hóa và hối phiếu. Về sau, trên thị trường Antwerp bắt đầu mua bán các trái phiếu đầu tiên do thành phố này phát hành.

Những cổ phiếu đầu tiên được phát hành bởi một công ty Hà Lan tên là Dutch East India

Company vào năm 1602 tại sở giao dịch chứng khoán Amsterdam.

Một trái phiếu *do công ty* Dutch East India *phát hành ngày 7 - 11 - 1623, trị giá 2,400 florins.*

Hình mẫu công ty cổ phần này đã được hàng loạt các công ty khác làm theo. Giao dịch cổ phần và trái phiếu công ty trên sở giao dịch chứng khoán trở nên phổ biến từ đó. Dần dần, với sự tăng trưởng về quy mô, giao dịch chứng khoán đã tách riêng ra khỏi giao dịch hàng hóa và tiền tệ.

Thị trường chứng khoán Việt Nam

Trước nhu cầu đổi mới và phát triển kinh tế, phù hợp với các điều kiện kinh tế - chính trị và xã hội trong nước và xu thế hội nhập kinh tế quốc tế,

trên cơ sở tham khảo có chọn lọc các kinh nghiệm và mô hình thị trường chứng khoán trên thế giới, Việt Nam đã quyết định thành lập thị trường chứng khoán với hai trung tâm giao dịch chứng khoán ở Tp. Hồ Chí Minh và Hà Nội.

Sự ra đời của thị trường chứng khoán Việt Nam được đánh dấu bằng việc đưa vào vận hành Trung tâm Giao dịch Chứng khoán tại Tp. Hồ Chí Minh ngày 20 - 07 - 2000. Trung tâm giao dịch chứng khoán Hà Nội được chính thức khai trương hoạt động ngày 08 - 03 - 2005, đánh dấu một bước phát triển mới của thị trường chứng khoán Việt Nam.

Để bổ sung cho việc tìm hiểu về các nghề trong lĩnh vực chứng khoán, chúng ta hãy xem xét các chủ thể tham gia vào thị trường chứng khoán Việt Nam:

1/ Ủy ban Chứng khoán Nhà nước

Uỷ ban Chứng khoán Nhà nước (UBCKNN) được thành lập ngày 28 - 11 - 1996 theo Nghị định số 75/CP của Chính phủ, ban đầu là cơ quan thuộc Chính phủ thực hiện chức năng tổ chức và quản lý Nhà nước về chứng khoán và thị trường chứng khoán. Việc thành lập cơ quan quản lý thị trường chứng khoán (TTCK) trước khi thị trường ra đời là bước đi phù hợp với chủ trương xây dựng và phát triển TTCK ở Việt

Nam, có ý nghĩa quyết định cho sự ra đời của TTCK sau đó.

Với vị thế là cơ quan quản lý chuyên ngành về chứng khoán và TTCK, UBCKNN có vai trò rất quan trọng trong việc chuẩn bị các điều kiện cho sự ra đời của TTCK, đồng thời tổ chức và quản lý nhà nước về chứng khoán và TTCK với mục tiêu chính là tạo môi trường thuận lợi cho việc huy động vốn cho đầu tư phát triển, đảm bảo cho TTCK hoạt động có tổ chức, an toàn, công khai, công bằng và hiệu quả, bảo vệ quyền lợi và lợi ích hợp pháp của các nhà đầu tư.

Ngày 19 - 02 - 2004, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 66/2004/NĐ-CP chuyển Uỷ ban Chứng khoán Nhà nước vào Bộ Tài chính.

2/ Trung tâm Giao dịch Chứng khoán Tp. Hồ Chí Minh

Trung tâm Giao dịch Chứng khoán Tp. Hồ Chí Minh (TTGDCK TP.HCM) được thành lập theo Quyết định số 127/1998/QĐ-TTg ngày 11 - 07 - 1998 và chính thức đi vào hoạt động thực hiện phiên giao dịch đầu tiên vào ngày 28 - 7 - 2000, đã đánh dấu một sự kiện quan trọng trong đời sống kinh tế- xã hội của đất nước.

Sự ra đời của TTGDCK TP.HCM có ý nghĩa rất lớn trong việc tạo ra một kênh huy động và luân chuyển vốn mới phục vụ công cuộc công

nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, là sản phẩm của nền kinh tế vận hành theo cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa của Đảng và Nhà nước ta.

Là đơn vị sự nghiệp có thu, có tư cách pháp nhân, có trụ sở, con dấu và tài khoản riêng, kinh phí hoạt động do ngân sách nhà nước cấp, Trung tâm được Chính phủ giao một số chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn quản lý điều hành hệ thống giao dịch chứng khoán tập trung tại Việt Nam.

Đó là: tổ chức, quản lý, điều hành việc mua bán chứng khoán; quản lý điều hành hệ thống giao dịch; thực hiện hoạt động quản lý niêm yết, công bố thông tin, giám sát giao dịch, hoạt động đăng ký, lưu ký và thanh toán bù trừ chứng khoán và một số hoạt động khác.

Để thực hiện tốt các chức năng, Trung tâm có cơ cấu tổ chức khá chặt chẽ, bao gồm: một Giám đốc và hai Phó giám đốc, trong đó có một Phó giám đốc thường trực và 9 phòng, ban (Phòng Quản lý niêm yết, Phòng Quản lý thành viên, Phòng Giám sát giao dịch, Phòng Đăng ký - Lưu ký - Thanh toán bù trừ, Phòng Công nghệ thông tin, Phòng Thông tin Thị trường, Phòng Hành chính Tổng hợp, Phòng Kế toán và Ban quản lý Dự án).

3/ Trung tâm Giao dịch Chứng khoán Hà Nội

Ngày 11- 07 - 1998, Chính phủ ra Quyết định số 127/1998/QĨ-TTg thành lập hai Trung tâm giao dịch chứng khoán trực thuộc Uỷ ban chứng khoán Nhà nước. Theo đó, Trung tâm giao dịch chứng khoán Hà Nội (TTGDCK HN), là đơn vị sự nghiệp có thu, có tư cách pháp nhân, có trụ sở, con dấu và tài khoản riêng, kinh phí hoạt động do ngân sách Nhà nước cấp. Biên chế của TTGDCK HN thuộc biên chế của Uỷ ban Chứng khoán Nhà nước.

TTGDCK Hà Nội có những nhiệm vụ chủ yếu sau:

1. Tổ chức, quản lý, điều hành việc mua bán chứng khoán

2. Quản lý, điều hành hệ thống giao dịch chứng khoán

3. Cung cấp các dịch vụ hỗ trợ việc mua bán chứng khoán, dịch vụ lưu ký chứng khoán

4. Thực hiện đăng ký chứng khoán

Việc xây dựng mô hình hoạt động cụ thể cho TTGDCK HN có ý nghĩa rất quan trọng, vừa phải đáp ứng những nhu cầu cấp thiết của nền kinh kế, vừa phải phù hợp với quy mô và lộ trình phát triển thị trường chứng khoán Việt Nam.

Ngày 05 - 8 - 2003, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt chiến lược phát triển TTCK Việt Nam đến

2010. Theo đó, xây dựng thị trường giao dịch cổ phiếu của các doanh nghiệp vừa và nhỏ tại Hà Nội, chuẩn bị điều kiện để sau 2010 chuyển thành Thị trường giao dịch chứng khoán phi tập trung (OTC).

Tháng 6 - 2004, Bộ Tài chính ra Thông báo số 136/TB/BTC nêu kết luận của Lãnh đạo Bộ về mô hình tổ chức và xây dựng thị trường giao dịch chứng khoán Việt Nam. Trong đó, định hướng xây dựng TTGDCK HN thành một thị trường giao dịch phi tập trung (OTC) đơn giản, gọn nhẹ, theo đó, Trung tâm GDCK Hà Nội sẽ phát triển theo hai giai đoạn:

Giai đoạn đầu, từ 2005 đến 2007 - thực hiện đấu giá cổ phiếu doanh nghiệp nhà nước cổ phần hoá và đấu thầu trái phiếu chính phủ, đồng thời tổ chức giao dịch chứng khoán chưa niêm yết theo cơ chế đăng ký giao dịch.

Giai đoạn sau 2007 - Phát triển TTGDCKHN thành thị trường phi tập trung phù hợp với quy mô phát triển của thị trường chứng khoán Việt Nam.

4/ Trung tâm Giao dịch Chứng khoán TP. Hồ Chí Minh (TTGDCK TP.HCM)

Ngày 8 - 8 - 2007, TTGDCK TP.HCM chính thức chuyển thành Sở Giao dịch Chứng khoán Tp. Hồ Chí Minh với tên giao dịch Quốc tế là Hochiminh Stock Exchange (viết tắt là HOSE). HOSE là pháp nhân thuộc sở hữu Nhà nước, hoạt động theo mô hình tự chủ, điều hành thị trường độc lập theo Luật

Chứng khoán, Luật Doanh nghiệp, Điều lệ của Sở Giao dịch chứng khoán và các quy định khác. Vốn điều lệ của HOSE là 1.000 tỷ đồng. Cơ cấu bộ máy của HOSE gồm Hội đồng quản trị, Ban kiểm soát, Ban giám đốc.

4/ Các công ty chứng khoán

Theo Quyết định số 04/1998/QĐ BCK3 ngày 13 - 10 - 1998 của Ủy ban Chứng khoán Nhà nước, các công ty chứng khoán được thành lập dưới hình thức pháp lý là công ty cổ phần hoặc công ty trách nhiệm hữu hạn. Đó là những tổ chức kinh tế có tư cách pháp nhân, có vốn riêng và hạch toán kinh tế độc lập. Tùy theo vốn điều lệ và đăng ký kinh doanh mà một công ty có thể thực hiện một hoặc một số nghiệp vụ kinh doanh chứng khoán: môi giới chứng khoán, tự doanh, quản lý danh mục đầu tư, bảo lãnh phát hành, tư vấn đầu tư và lưu ký chứng khoán.

5/ Các tổ chức phát hành chứng khoán

Theo các văn bản pháp lý hiện hành, các tổ chức được phép phát hành chứng khoán ở Việt Nam bao gồm:

- Chính phủ: phát hành tín phiếu kho bạc, trái phiếu kho bạc và trái phiếu đầu tư.

- Chính quyền địa phương: phát hành trái phiếu để tài trợ cho các dự án và các nhu cầu chi tiêu của chính quyền địa phương.

- Các công ty cổ phần (bao gồm cả doanh nghiệp cổ phần hóa và công ty cổ phần mới thành lập): phát hành cổ phiếu và trái phiếu doanh nghiệp.

- Các doanh nghiệp Nhà nước và công ty trách nhiệm hữu hạn: phát hành trái phiếu doanh nghiệp.

- Các quỹ đầu tư chứng khoán và công ty quản lý quỹ: phát hành chứng chỉ quỹ đầu tư

6/ Các nhà đầu tư chứng khoán

Các nhà đầu tư trên thị trường chứng khoán Việt Nam gồm: cá nhân, hộ gia đình, các tổ chức, các quỹ đầu tư, các doanh nghiệp, các công ty bảo hiểm v.v...

7/ Các tổ chức phụ trợ khác

Tham gia thị trường chứng khoán còn có các tổ chức phụ trợ khác như: các tổ chức lưu ký, thanh toán bù trừ, các tổ chức kiểm toán...

Thành viên lưu ký của Trung tâm Giao dịch Chứng khoán bao gồm các công ty chứng khoán, ngân hàng thương mại đủ điều kiện được Ủy ban Chứng khoán Nhà nước cấp giấy phép hoạt động lưu ký chứng khoán.

GÓC CHIA SẺ

Với cuốn cẩm nang nho nhỏ này trong tay, các bạn đã hiểu rõ hơn về một nghề nghiệp hấp dẫn trong xã hội. Có thể bạn sẽ dừng chân ở đây, cũng có thể bạn quyết định dời sang "toa tàu" khác. Nếu bạn còn lưỡng lự và cần những chỉ dẫn hay những thông tin chi tiết hơn, hãy liên hệ với chúng tôi. **Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh** luôn mở rộng chào đón và sẵn sàng giải đáp thắc mắc của các bạn.

Đặc biệt, mỗi câu hỏi của các bạn là tư liệu quý báu, giúp những người tham gia xây dựng tủ sách, cải tiến, nâng cấp để tủ sách ngày càng hấp dẫn, thiết thực và hiệu quả hơn. Vì vậy, chúng tôi cũng rất mong nhận được ý kiến đóng góp, chia sẻ của quý vị phụ huynh, các thầy cô giáo và những ai quan tâm đến công tác hướng nghiệp cho thế hệ trẻ - tương lai của đất nước.

Xin liên hệ theo địa chỉ:

Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh

Nhà xuất bản Kim Đồng, 55 Quang Trung, Hà Nội.

Email: kimdong@hn.vnn.vn

Nếu bạn viết thư, hãy gửi kèm phong bì ghi rõ địa chỉ của bạn nhé. Chúng tôi sẽ dùng nó để chuyển câu trả lời đến với bạn.

CHUYÊN GIA KHUYÊN BẠN

Nhằm giúp các bạn tìm được cho mình một phương pháp hợp lý trong việc tiếp cận và lựa chọn nghề nghiệp, Góc chia sẻ sẽ liên tục giới thiệu tới bạn những lời khuyên của các chuyên gia tư vấn hướng nghiệp hàng đầu thế giới.

Làm thế nào để thành công trong năm học lớp 12?

Bạn đã là học sinh lớp 12? Những áp lực của năm học cuối cấp đang đè nặng lên bạn? Làm thế nào để "sống sót" qua khoảng thời gian trọng đại này? Dưới đây là ý kiến của các chuyên gia hướng nghiệp:

Bạn là ở đâu trong các nhóm sau?

GS. Michael Carr-Gregg (Australia) là một nhà tâm lý vị thành niên nổi tiếng và có rất nhiều kinh nghiệm trong công tác hướng nghiệp. Trong cuốn sách "Sống sót qua năm lớp 12 - Cẩm nang dành cho học sinh và các bậc phụ huynh", Michael Carr-Gregg đã chia học sinh năm cuối cấp thành 4 dạng:

- **Những nhà hoạch định tài ba:** là những bạn biết rõ điều mình muốn làm. Một số bạn trẻ, do những trải nghiệm đầu đời và ảnh hưởng tích cực từ phía cha mẹ, đã sớm phát triển một sở thích cháy bỏng và ham muốn theo đuổi một nghề nghiệp đặc biệt. Từ khi còn nhỏ họ đã bắt đầu xác định những thứ mình cần phải làm như những khóa học hay bằng cấp nào là cần thiết và dành nhiều thời gian để tìm hiểu về lĩnh vực đó, thu thập kinh nghiệm làm việc.

- **Thế hệ lặp lại:** những người chịu áp lực phải làm những việc mà cha mẹ cho là thích đáng. Họ không chắc chắn con đường họ muốn theo đuổi nhưng cha mẹ họ nghĩ rằng mình biết điều gì là tốt nhất cho bọn trẻ. Các bậc cha mẹ quyết định đứa con trai hay con gái của mình nên trở thành một luật sư, bác sĩ, thợ sửa ống nước hay bất kì thứ gì. Những bạn trẻ này cảm thấy gánh nặng to lớn của những kì vọng như vậy đè lên vai và cảm thấy phải có bổn phận nghe theo những yêu cầu của cha mẹ. Năm học cuối cùng của họ là cố gắng thực hiện kì vọng của người khác.

- **Những người mông lung:** những người không biết chút nào về việc họ muốn làm và cảm thấy tối tệ với điều đó. Những bạn trẻ này luôn thấy năm cuối cấp chỉ toàn khó khăn và chả có gì thú

vị, phải đối mặt mỗi ngày trôi qua trong một lăng kính vạn hoa đầy ắp sự hỗn loạn và tuyệt vọng.

- **Nhóm trì hoãn:** những người không biết mình cần làm gì và vẫn thấy thoải mái với điều đó. Theo họ, mỗi người vào đời theo một con đường riêng, và không biết chính xác bạn muốn làm cái gì thì cũng dễ chịu thôi. Họ thường để thời gian cho tự nhiên lấn lướt.

Vậy giải pháp là gì?

Sau 12 năm trên ghế nhà trường, viễn cảnh phải bước chân vào đời có thể trở thành một mối e ngại với nhiều học sinh cuối cấp. Bạn nên nghĩ về điều bạn thực sự muốn làm trước khi đưa ra bất kì quyết định chắc chắn nào. Mỗi người đều là độc nhất: điều một người xác định được ngay từ năm 19 tuổi có thể một vài người khác mất cả chục năm để nhận ra. Trường đại học, cao đẳng, trung cấp hay trường dạy nghề..., tất cả là do sự lựa chọn của bạn.

10 chìa khóa mở cánh cửa thành công lớp 12

1. Xác lập mục tiêu rõ ràng, thiết lập một lịch trình - đặt riêng ra khoảng thời gian mỗi ngày để học bài, ôn tập và gắn chặt với nó. Lập thời gian biểu để bạn có thể lên kế hoạch bao quát toàn bộ các môn học một cách có tổ chức, phân phối thời gian hợp lý cho từng môn mà không bị quá tải.

2. Không học quá khuya hay triền miên. Cứ khoảng một tiếng, bạn nên dành cho mình 15 phút nghỉ giải lao.

3. Tự chăm sóc bản thân: ăn uống đúng cách, ngủ đủ mỗi đêm. Luyện tập cơ thể thường xuyên khiến bạn thấy thoải mái, kích thích năng lượng và giúp bạn thư giãn. Vì vậy hãy cố giữ các hoạt động thể thao thường xuyên hay chí ít tập vài bài tập cơ bản. Giấc ngủ là một trong những trợ thủ đắc lực nhất cho học tập (hãy thử ghé thăm trang web www.thesleepsite.com/hygiene2.html)

4. Tìm ra cách học tập hiệu quả nhất của riêng mình bởi mỗi người một khác! (Hãy ghé thăm các trang web: www.engr.ncsu.edu/learningstyles/ilsweb.html;

www.howtolearn.com/lsinventory_student.html; ub-counseling.buffalo.edu/stressprocrast.shtml; www.beyondblue.org.au/

Trắc nghiệm quản lí thời gian:

www.ucc.vt.edu/stdysk/TMInteractive.html)

5. Có sự đa dạng trong chương trình học tập: học những môn học khác nhau mỗi ngày, làm các dạng bài và ôn tập khác nhau trong mỗi phần học.

6. Tránh mất tập trung. Có đầy đủ những dụng cụ tư liệu học tập cần thiết trước khi bắt đầu học để giảm thiểu sự xao lãng.

7. Tự kiểm tra những gì vừa học. Nhờ cha mẹ, anh chị em, bạn bè... hỏi những gì bạn vừa học được.

8. Đừng quá lo âu khi đến giờ thi, nhớ rằng đó là cơ hội để thể hiện cao nhất khả năng của bạn. Hãy hỏi thày cô giáo để được chỉ dẫn thêm.

9. Chủ động lên kế hoạch và trao đổi xem cha mẹ bạn có thể giúp bạn cùng vượt qua năm cuối cấp như thế nào.

10. Tự thưởng cho bản thân. Hãy xem chương trình truyền hình mà bạn thích, dành thời gian đi dạo với bạn bè hay vào công viên chơi thể thao.

KHUYẾN CÁO

Nhân sâm (hay bất kỳ thảo dược bổi bổ nào khác) chỉ nên được sử dụng với hướng dẫn của bác sĩ. Tránh xa các loại đồ uống tăng lực trước khi học bài hay kiểm tra - chúng chỉ đem đến gas và khiến bạn bồn chồn căng thẳng. "Bộ não khỏe" không tự nhiên mà có trong những năm cuối cùng ở trường học. Bạn cần phải biết đầu tư để có được nó!

Và nhớ rằng:

Đôi khi chúng ta xây dựng nên quá nhiều sự thái quá về năm học cuối cấp trong khi ta cần phải đặt nó vào bối cảnh của nhiều yếu tố khác nữa. Năm lớp 12 là những năm tháng quan trọng trong đời, nhưng không phải là quan trọng nhất. Đó chỉ là một bước trong

sự nghiệp học tập và mặt trời, mặt trăng cùng các vì sao cũng chẳng vì thế mà quay mòng mòng quanh những thứ xảy ra ở giai đoạn đó. Các bạn học sinh cần phải chuyên chú tập trung, kỉ luật và làm việc chăm chỉ nhưng cũng nên hiểu rằng họ vẫn là một phần trong tập thể, không nên tự biến mình thành một kiểu thày tu từ bỏ những bổn phận trách nhiệm thường nhật của mình.

Cuối cùng:

CHÚC CÁC BẠN MAY MẮN!!!

9 gợi ý với các bậc cha mẹ

1. Cha mẹ không thể học thay cho con.

2. La rầy và chê bai của cha mẹ là nhân tố lớn gây stress cho các em học sinh.

3. Không nhắc nhở con cái rằng cả cuộc đời chúng phụ thuộc vào những năm học này.

4. Không nên nhắc nhiều và quá cặn kẽ với con cái về những thâm hụt tài chính cha mẹ đã bỏ ra cho việc học của các em. Không nói về điểm số xuất sắc mà cha mẹ hay anh chị các em đã đạt được.

5. Trao đổi thẳng thắn với các em về điều cha mẹ kỳ vọng và thực sự lắng nghe các em.

6. Hỏi xem cha mẹ có thể giúp được gì (nhưng đừng quá thường xuyên).

7. Tổ chức kỷ niệm việc qua năm học lớp 12 cho con mình trước khi kết quả thi tới.

8. Thành công thực sự không nhất thiết là phải giành được một chỗ trong trường đại học.

9. Giúp các em giữ thăng bằng và tổ chức tốt.